

บทความวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดปัตตานี**มณีนี แสงฟุ้ง*****เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย******สาวิตรี ลิ้มชัยอรุณเรือง*******บทคัดย่อ**

การวิจัยและพัฒนานี้ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน และทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประชากรเป้าหมายคือ พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กทั้งหมดในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นับถือศาสนาอิสลามจำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ชุดกิจกรรมซึ่งประกอบด้วยสื่อกิจกรรม 5 ส่วน ได้แก่ คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมโภชนาการเด็กก่อนวัยเรียน โปสเตอร์ธงโภชนาการสำหรับเด็ก เมนูอาหารสำหรับเด็กมุสลิมวัยใส บัตรคำเกี่ยวกับการเลือกอาหารให้เกิดประโยชน์ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ และแบบวัดความพึงพอใจ ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์ไว้ 80/80 และสถิติ paired t-test

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81 / 89.33 เป็นไปตามเกณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าคะแนนความรู้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ปกครองพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.59$, S.D.= 0.47)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมนี้ อยู่ในระยะพัฒนาแต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถขยายผลการศึกษาไปในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีบริบทมุสลิมที่ใกล้เคียงกันได้ อันจะทำให้ผู้ปกครองในกลุ่มอื่นๆ ได้มีความสามารถในการส่งเสริมภาวะโภชนาการเด็กได้มากขึ้น

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง, การส่งเสริมภาวะโภชนาการ, เด็กก่อนวัยเรียน

* นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต หาดใหญ่

** Assoc. Prof. Ph.D. (ประชากรศาสตร์) อาจารย์ประจำสาขาการวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต หาดใหญ่

*** Asst. Prof. Ed.D. (พัฒนศึกษาศาสตร์) อาจารย์ประจำสาขาการวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต หาดใหญ่

Abstract

This developmental research aimed to develop a learning activity package for Muslim caregivers in promoting the nutritional status for their preschool children, to analyze its efficiency, and to evaluate its outcome on satisfaction of the Muslim caregivers participating to the learning activities. The target population comprised of 45 parents or guardians taking the major the roles of caregivers for their Muslim preschool children. The instruments were comprising of 5 parts, i.e., 1) manual for the users, 2) flag posters on nutrition for preschool children, 3) food menus for the Muslim children, 4) word-cards for learning on the benefits of food choices for the children, and 5) evaluation forms measuring knowledge and satisfaction of the caregivers participating to the learning activities. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation and paired t-test. The 80/80 criterion for the percentage of pre/post implementing mean scores of knowledge (total score = 675) was used to evaluate the effectiveness of the learning activities package.

The effectiveness of the learning activity package for Muslim caregivers in promoting nutritional status of their preschool children was confirmed. Comparing to the evaluating criterion for its effectiveness, the percentage of the pre–post implementing mean scores (82.81/89.33) were met the criterion and that indicating the effectiveness of the package. In addition, the comparison of the pre–post implementing means of knowledge scores revealed that the post–implementing score was significantly higher than the pre–implementing ($t = 3.99$, $p < .05$). Besides, overall mean score of the caregivers' satisfaction on participating to the learning activity package was at a high level ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 0.47).

The newly developed learning activity package for Muslim caregivers in promoting nutritional status of preschool children could be applied to other child development centers that have a similar context. It would be particularly beneficial in encouraging the Muslim caregivers to promote nutritional status of their preschool children.

Keywords: *parents nutritional education program , nutritional promotion, preschool children*

ภูมิหลังและเหตุผล

ในต่างประเทศได้มีการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กค่อนข้างมาก โดยเห็นความสำคัญว่าพ่อ แม่ เปรียบเสมือนกุญแจสำคัญในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพด้านการกินและการออกกำลังกายให้แก่เด็ก (Lunnemann, 2008: จากอินเทอร์เน็ต), สำหรับในประเทศไทย งานวิจัยที่เน้นการสร้างโปรแกรมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็ก ส่วนใหญ่จะเป็นโปรแกรมที่ให้ความรู้ผ่านทางครู หรือผู้ดูแลเด็กมากกว่า โดยการถ่ายทอดความรู้ผ่านทางผู้ปกครองนั้นยังมีน้อย แต่จากการสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทย พ.ศ. 2548 – 2549 ยังได้แสดงให้เห็นว่า มากกว่า 1 ใน 10 ของเด็กก่อนวัยเรียนมีภาวะเตี้ย ขณะที่ประมาณร้อยละ 9 ของเด็กวัยนี้มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ ข้อมูลในระบบเฝ้าระวังทางโภชนาการของกรมอนามัยก็แสดงว่าภาวะทุพโภชนาการมีระดับทรงตัวไม่ลดลงมาตั้งแต่ พ.ศ. 2543 (อุไรพร จิตต์แจ้ง, 2008: จากอินเทอร์เน็ต), ระดับความรุนแรงของปัญหาในระดับภาคมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างชัดเจน ในการสำรวจปี พ.ศ. 2549 นี้ ภาคใต้กลายเป็นภาคที่มีภาวะทุพโภชนาการทั้งด้านขาดและเกินที่นำเป็นห่วง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการของประเทศไทย ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2546 พบว่า ในภาคใต้เด็กก่อนวัยเรียนมีภาวะเตี้ย มากที่สุดถึงร้อยละ 10.4 (กองโภชนาการฯ, 2549: การสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการของประเทศไทยครั้งที่ 5)

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะเน้นที่ตัวเด็ก หรือพี่เลี้ยงเด็ก ถึงแม้ว่าจะมีงานวิจัยที่เน้นที่ตัวผู้ปกครอง แต่ก็เป็นการเน้นที่ผู้ปกครองทั่วไป ไม่ได้เน้นเฉพาะที่ผู้ปกครองมุสลิม แต่ในศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีข้อกำหนดความเชื่อและการปฏิบัติในด้านต่างๆ ที่ครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของมุสลิมในทุกๆ ด้าน รวมทั้งการบริโภคอาหารที่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน ละเลียดและเข้มงวด (สรรคัสเศคราญ เขียวนาวิน, 2544), รวมถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับอาหารฮาลาล ซึ่งเป็นสิ่งที่อนุวัติตามบทบัญญัติอิสลาม (อัสมัน เตอาลี, 2552: 13), และจากบริบทพื้นที่เกี่ยวกับการบริโภคอาหารของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดปัตตานีนั้น พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนมีรูปแบบการบริโภคอาหารที่แตกต่างจากภาคอื่น ๆ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนขึ้น เพื่อเป็นสื่อที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมการเลี้ยงลูกของพ่อแม่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยสื่อกิจกรรม 5 ส่วน ได้แก่ คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการส่งเสริมโภชนาการเด็กก่อนวัยเรียน โปสเตอร์ธงโภชนาการสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เมนูอาหารสำหรับเด็กมุสลิมวัยใส บัตรคำเกี่ยวกับการเลือกอาหารให้เกิดประโยชน์ต่อเด็ก และแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้อาจเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมภาวะโภชนาการเด็กก่อนวัยเรียน

ระเบียบวิธีศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) ประชากรเป้าหมายคือ ผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียนทั้งหมดที่นับถือศาสนาอิสลามในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบางตาหลวง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 45 คน เพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดปัตตานี

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัย และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง

โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การทดสอบก่อนดำเนินการสอน การดำเนินการสอน และการทดสอบหลังดำเนินการสอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของชุดกิจกรรมมาพัฒนาเป็นชุดกิจกรรม (บุญชม ศรีสะอาด, 2537), การเรียนรู้ประกอบด้วย

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการส่งเสริมโภชนาการเด็กก่อนวัยเรียน เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้ดูแลเด็กที่จะใช้ชุดกิจกรรมนี้ในการสอนผู้ปกครอง ประกอบด้วยเนื้อหา ความรู้เรื่องโภชนาการ ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ และการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน

2. โปสเตอร์ธงโภชนาการสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน คือ เครื่องมือที่ช่วยอธิบายและทำความเข้าใจโภชนบัญญัติที่เหมาะสมกับเด็กก่อนวัยเรียนโดยเฉพาะ

3. เมนูอาหารสำหรับเด็กมุสลิมวัยใส เป็นตัวอย่างเมนูอาหารเพื่อโภชนาการที่ดีสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเป็นอาหารที่เหมาะสมกับบริบทของมุสลิม ซึ่งผู้ปกครองโดยเฉพาะมารดาสามารถนำเมนูอาหารนี้ ไปประกอบอาหารให้เด็กรับประทานได้ในชีวิตประจำวัน

4. บัตรคำเกี่ยวกับการเลือกอาหารให้เกิดประโยชน์ต่อเด็ก เป็นสื่อที่ช่วยในการจดจำและสามารถสรุปความคิดรวบยอดของผู้ปกครองจากการสอนได้

5. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเป็นแบบประเมินความรู้ การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์ไว้ 80/80 และเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สถิติ paired t-test

ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองและการทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการทดสอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมและการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ในส่วนของคุณสมบัติทั่วไปของผู้ปกครอง เป็นหญิงทั้งหมด, อายุ 20 – 29 ปี ร้อยละ 40, ระดับการศึกษา ประถมศึกษาร้อยละ 55.56, สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 91.11, ไม่ได้ประกอบอาชีพร้อยละ 44.44, รายได้ต่อเดือน 3,001 – 5,000 บาท ร้อยละ 40, มีจำนวนบุตร 1 – 2 คน ร้อยละ 55.56, มีการประกอบอาหารให้บุตรทั้งทำเอง และซื้อจากร้าน/ตลาด ร้อยละ 73.33 และไม่เคยผ่านการอบรมเรื่อง “โภชนาการ” ร้อยละ 57.78

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดปัตตานี (N = 45 คน)

ชุดกิจกรรม	แบบทดสอบก่อนสอน (E1)		แบบทดสอบหลังสอน (E2)		เกณฑ์ประสิทธิภาพ
	675 คะแนน		675 คะแนน		
	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	
ชุดกิจกรรม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	E1/E2
	เฉลี่ย	ร้อยละ	เฉลี่ย	ร้อยละ	80/80
แผนการเรียนรู้ทั้งหมด	559	82.81	603	89.33	82.81 / 89.33

ส่วนที่ 2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (E 1/ E 2) 80/80 เท่ากับ 82.81 / 89.33 (ดังตาราง 1)

การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เท่ากับ 12.42 และหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.40 เมื่อทดสอบความแตกต่างพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังตาราง 2)

การทดสอบความรู้	คะแนนความรู้		t-value	p-value
	$\bar{X}$	S.D		
คะแนนก่อนใช้ชุดกิจกรรม	12.42	.84	3.99	.05
คะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรม	13.40	1.36		

* $p < .05$

การประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 การประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าผู้ปกครองมีการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป คือ พึงพอใจข้อหวัข้อแต่ละหัวข้อ และขนาดตัวอักษร ร้อยละ 100 พึงพอใจสีสันทันของสื่อและภาพประกอบสื่อร้อยละ 86.67 ส่วนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจในเนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยภาพรวมเท่ากับ 2.59 ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.47) มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

วิจารณ์

จากผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมุสลิมในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดปัตตานี ที่พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81 / 89.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากชุดกิจกรรมพัฒนาขึ้นมาโดยการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการส่งเสริมภาวะโภชนาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นอยู่จริง และเล็งเห็นความสำคัญว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการพัฒนาโภชนาการของเด็ก โดยเฉพาะผู้ที่เป็นพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก (อบเชย วงศ์ทอง, 2542: 15) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้เป็นชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้มีความสอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมมุสลิมภาคใต้ ซึ่งยังไม่เคยมีการพัฒนามาก่อน ทั้งนี้ ในศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีข้อกำหนดความเชื่อและการปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ที่ครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของมุสลิมในทุกๆ ด้าน รวมทั้งการบริโภคอาหารที่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน ละเลียดและเข้มงวด (สรรค์สะคราญ เชื้อวนาวิน, เล่มเดียวกัน), โดยเฉพาะบทบัญญัติเกี่ยวกับอาหารฮาลาล ซึ่งเป็นสิ่งที่อนุวัติตามบทบัญญัติอิสลาม และหลักในการเลี้ยงดูบุตรตามหลักศาสนาอิสลาม (อัลมัน เตอาลี, เล่มเดียวกัน), ซึ่งอิสลามถือว่าลูกๆ นั้นเป็นสิ่งทดสอบจากอัลลอฮ์ และเป็นหน้าที่รับผิดชอบ (อามานะห์) ของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูลูก นอกจากนี้ลูกๆ จะต้องได้รับการดูแลเกี่ยวกับสุขภาพของเขาไม่ว่าสุขภาพทางกาย จิตใจ และทางสติปัญญาควบคู่ไปด้วย การให้ลูกๆ รับประทานอาหารที่ฮาลาล (อนุมติ) และให้คุณค่าทางโภชนาการ (ตอยยิบัน) อย่างครบถ้วนก็ถือว่าเป็นหน้าที่ผู้เป็นพ่อแม่ด้วยเช่นเดียวกัน (มัสลัน มาหะมะ, 2550: 28),

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นสื่อประสม ซึ่งใช้เป็นเครื่องชี้แนวทางและเครื่องมือในการสอน ให้ผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (รัตนา มั่นคง, 2547: วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), (สุพรรณ บุญเฉลิม, 2547: วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), โดยใช้หลักการชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5-7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดกิจกรรมแต่ละชุด โดยมุ่งที่จะฝึกทักษะในเรื่องนั้นๆ ชุดกิจกรรมชนิดนี้มักจะใช้สอนในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2525: 36) โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้หรือลีลาการเรียนรู้ของมนุษย์ (Learning style) มนุษย์สามารถรับข้อมูลโดยผ่านเส้นทางการรับรู้ 3 ทาง คือ การรับรู้ทางสายตาโดยการมองเห็น (Visual percepters) การรับรู้ทางโสตประสาทโดยการได้ยิน (Auditory percepters) และการรับรู้ทางร่างกายโดยการเคลื่อนไหวและการรู้สึก (Kinesthetic percepters) (มณฑรา ธรรมบุศย์, 2548: 3), มาเป็นหลักในการจัดลำดับเนื้อหาของชุดกิจกรรม

การเปรียบเทียบคะแนนก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการทดสอบประสิทธิภาพอีกวิธีการหนึ่ง พบว่าคะแนนความรู้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการประกอบอาหารให้แก่เด็ก และสื่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการฝึกปฏิบัติ ซึ่งทำให้คะแนนเฉลี่ยความรู้หลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จากการพูดคุยสนทนา ผู้ปกครองชอบกิจกรรมลักษณะนี้มาก เพราะมีประโยชน์ต่อตนเอง ในการนำความรู้ไปปฏิบัติกับเด็กที่บ้านได้ ได้ประสบการณ์ใหม่ หลักการและแนวคิดในการเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ เกิดการตระหนักและเห็นความสำคัญของภาวะโภชนาการเด็ก

การประเมินความพึงพอใจก็เป็นการประเมินประสิทธิภาพในด้านคุณภาพของกระบวนการจัดกิจกรรมและคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในส่วนแรกเป็นการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่วนที่ 2 เป็นการประเมินความพึงพอใจในเนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นชุดกิจกรรมที่มีความเฉพาะเจาะจงกับบริบทของมุสลิม ซึ่งยังไม่เคยมีมาก่อน และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ปกครองได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับหลักในการเลี้ยงดูเด็ก ทั้งในเรื่องโภชนาการและเรื่องอื่นๆ เมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจในเนื้อหาเรื่อง “มารู้จักการเจริญเติบโตของลูกรัก” อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองได้มีการฝึกปฏิบัติในการประเมินภาวะโภชนาการของลูกตนเอง จึงทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสนใจอยากรู้ภาวะโภชนาการของลูกตนเองเป็นอย่างไร เพื่อแลกเปลี่ยนกันและหาแนวทางในการส่งเสริมภาวะโภชนาการเด็กร่วมกัน

ฉะนั้นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้และทักษะในการส่งเสริมภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะ แหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดของเด็กในวัยนี้ คือ ครอบครัว พ่อแม่และบุคคลในครอบครัว ฉะนั้นการเตรียมการศึกษาสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองในฐานะเป็นครูคนแรกของลูก จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณกรรมการสอบและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบางตาอา อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลบางตาอา ที่สละเวลาให้ความร่วมมืออย่างดีในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

Lunnemann, M. 2008. Parents as teachers training program provides a recipe for success in fight against childhood obesity. From Internet.

Available from : URL: [http:// www. parenting-journals.com](http://www.parenting-journals.com) (cited 2008 April 7: 2 screen)

อุไรพร จิตต์แจ้ง. 2008. **ทพโภชนาการ**. From Internet.

URL: <http://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth>. (cited 2008 November 13: 3 screen)

กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2549. **รายงานการสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการของประเทศไทย ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2546**. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รพส).

สรศักดิ์สะคราญ เขียวนาวัน. 2544. **หน้าที่ของวัฒนธรรมอาหารอิสลามที่มีต่อวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิม**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สาขามนุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัลมัน แดอาลี. 2552. **อาหารฮาลาลในบทบัญญัติอิสลาม**. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องอาหารฮาลาลในบทบัญญัติอิสลาม; 14 มกราคม 2552; โรงพยาบาลปัตตานี. ปัตตานี: โรงพยาบาลปัตตานี;

บุญชม ศรีสะอาด. 2537. **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

ลัดดา สุขปรีดี. 2523. **เทคโนโลยีการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิษณุเดช.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โอเดียน สโตร์.

อบเชย วงศ์ทอง. 2524. **โภชนาการศาสตร์ครบถ้วน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มัสลัน มาหะมะ. 2550. **ลูกมานสอนลูก : บทเรียนและแนวปฏิบัติ**. ยะลา : วิทยาลัยอิสลามยะลา.

รัตนา มั่นคง. 2547. **การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต . หลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

สุพรรณ บุญเฉลิม. 2547. **ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้เชิงปริภูมิสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. อุดรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

มันทรา ธรรมบุศย์. 2548. **ลีลาการเรียนรู้**. จากอินเทอร์เน็ต.

<http://edu.chandra.ac.th/teacherAll/mdra/data/learnstyle.doc>. (ค้นพบเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2009)